

A Kúria
mint másodfokú bíróság
v é g z é s e

Az ügy száma: Kpkf.V.35.017/2022/4.
A tanács tagjai: Dr. Márton Gizella a tanács elnöke
Dr. Stefancsik Márta előadó bíró
Dr. Darák Péter bíró
A felperes: felperes1
(cím1)
A felperes jogi képviselője: dr. Vancsura István ügyvéd
(cím2)
Az alperes: Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága
(cím3)
Az alperes jogi képviselője: dr. Kereszturi-Farkas Adrián kamarai jogtanácsos
(cím4)
A per tárgya: adóhatósági határozat elleni közigazgatási per
A fellebbezést előterjesztő fél: felperes (7. sorszám alatt)
A fellebbezett határozat: Pécsi Törvényszék 8.K.700.521/2021/5. számú végzése

Rendelkező rész

A Kúria az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 6.000 (hatezer) forint másodfokú perköltséget.

A végzés ellen további perorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] Az elsőfokú adóhatóság 2011. október 1.–december 31. közötti időszakra általános forgalmi adó (a továbbiakban: áfa) adónemben adóellenőrzést folytatott, mely során a felperes 2018. március 11-én jogi képviselte ellátására vonatkozó meghatalmazást adott névű ügyvédnek (a továbbiakban: Ügyvéd) az adóhatósági eljárásra és az azzal összefüggő peres eljárásra kiterjedően. Az elsőfokú adóhatóság önállóan nem fellebbezhető 3688286118 számú végzésével az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Üttv.) 20. § (3) és (5) bekezdéseire és az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. tv. (a továbbiakban: Air.) 14. § (1) és (4) bekezdéseire, 15. § (1) és (2) bekezdéseire hivatkozással az Ügyvéd eljárását visszautasította, majd az ellenőrzés alapján meghozott határozatával 553.000 forint jogosulatlan igénylésnek minősülő adókülönbözetet állapított meg. Az alperes a 2234443816/2019. számú határozatával az elsőfokú döntéseket helybenhagyta.

[2] Az Ügyvéd 2002. október 21. napjától 2011. június 15. napjáig az adóhatóság különböző szervezeti egységeinél szolgálati jogviszonyban állt, jogviszonya megszüntetése miatt munkaügyi pert kezdeményezett. A munkáltatója a jogviszony megszüntetésekor felmentést adott részére az ügyvállalási korlátozás alól. A munkaügyi perben hozott jogerős ítélet, továbbá a Kúria az Mfv.II.10.074/2017/9. számú ítéletében megállapította, hogy a munkáltatói felmentés jogellenes volt, és kötelezte az adóhatóságot az Ügyvéd eredeti munkakörben történő foglalkoztatására. A tényleges visszahelyezésre nem került sor, az adóhatóság az Ügyvéd szolgálati jogviszonyát 2017. április 3. napjával felmentéssel megszüntette, ekkor nem adott részére a hároméves ügyvállalási korlát alóli felmentést.

[3] A felperes az adóhatósági határozattal szemben keresetlevelet terjesztett elő, az 2019. július 10-én érkezett az elsőfokú bíróságra. Az elsőfokú bíróság, a Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság az Ügyvéd perbeli képviseleti jogosultságát elfogadta, majd a 2019. október 16. napján kelt 10.K.27.575/2019/11. számú ítéletével az alperesi határozatot az elsőfokú határozatra és az Ügyvéd eljárását visszautasító végzésre is kiterjedő hatállyal megsemmisítette és az elsőfokú adóhatóságot új eljárásra kötelezte.

[4] Az alperes felülvizsgálati kérelme alapján eljáró Kúria a 2021. április 8. napján kelt Kfv.I.35.053/2021/4. számú végzésével a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelemmel támadott részében hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította. Iránymutatásként előírta, hogy az elsőfokú bíróság az Ügyvéd képviseleti jogosultságát az Alkotmánybíróság 3/2021. (I. 7.) számú AB határozat iránymutatása szerint bírálja el annak figyelembevételével, hogy az Ügyvéd adóhatóságnál fennállt jogviszonya 2017. április 3-án szűnt meg és ezen időpontban nem kapott a munkáltatójától képviseletet lehetővé tevő felmentést.

Az elsőfokú bíróság új eljárásban tett intézkedései és az 5. számú végzése

[5] Az elsőfokú bíróság, a Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság szervezeti jogutóda, a Pécsi Törvényszék az új eljárás során a 2021. június 22-én meghozott 8.K.700.521/2021/3. sorszámú végzésével megállapította, hogy a felperes képviseletében a keresetlevelet ellenjegyző Ügyvéd nem járhat el, és az ugyanezen a napon kelt 4. sorszámú végzésével – visszautalva a korábbi végzésében foglaltakra az eljárás megszüntetésének terhével felhívta a felperest, hogy mivel a képviseletében az Ügyvéd nem járhat el, a megjelölt határidőben gondoskodjon új jogi képviselő meghatalmazásáról, vagy a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 244. § (2) bekezdése alapján jelentse be, ha át kíván térni a jogi képviselő nélküli eljárásra.

[6] A felperes a végzést 2021. július 1. napján átvette, azonban az abban foglaltaknak nem tett eleget, nyilatkozatot egyáltalán nem tett.

[7] Ezt követően az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott 5. számú végzésével az eljárást – a felülvizsgálati kérelemmel támadott részében – megszüntette a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 26. § (1) bekezdése és 27. § (4) bekezdése értelmében alkalmazandó Pp. 244. § (1)–(2) bekezdéseire figyelemmel a Pp. 74. § (2) bekezdése alapján.

[8] Indokolása szerint a felperes a perindításkor a jogi képviselővel történő eljárást választotta, köteles volt az eljárás jogerős befejezéséig a jogi képviseletet fenntartani. A Pp. 244. § (2) bekezdése lehetővé tette, hogy a felperes egy alkalommal áttérjen a jogi képviselő nélküli eljárásra. Mivel a 4. sorszámú végzésben közöltek szerint az Ügyvéd a felperes képviseletében jogi képviselőként nem járhatott el és a felperes az elsőfokú eljárásban megszünt jogi képviseletének pótlásáról a bíróság felhívására nem gondoskodott, illetve a tájékoztatás ellenére a személyes eljárásra sem tért át, ezért az eljárást – a Kúria végzése által elrendelt részében – meg kellett szüntetni.

A fellebbezés és észrevétel

[9] A felperes a 2021. november 8-án adott meghatalmazással, az Ügyvéd eljárása mellett, a végzés ellen benyújtott fellebbezésében az elsőfokú bíróság végzésének „megsemmisítését” kérte. Álláspontja szerint az ügyvédi meghatalmazás nem esett az ügyvállalási korlátozás alá, az elsőfokú bíróság végzése ellentétes az Alkotmánybíróság 3/2021. (I. 7.) számú határozat 38. 42., 70-71., 84. pontjaival, a 3179/2018. (VI. 8.) AB határozatban foglaltakkal, a jogalkotói akarattal és jogintézmény céljával, sérti az Alaptörvény 28. cikkét, a felperes és az Ügyvéd tisztességes eljáráshoz fűződő alapjogát.

[10] Előadta, hogy esetében fel sem merülhet az ügyvédi függetlenség sérelmének, illetve az elvtelen jogi képviseletnek a kérdése, mert az adóhatóság az Ügyvédet a munkaügyi bíróság visszahelyezést kimondó ítéletét követően egyetlen percig sem foglalkoztatta, az Ügyvéd 2011. óta nem dolgozik az adóhatóságnál, jogviszonyának megszüntetésekor az ügyvállalási korlát alól felmentést kapott, 2012. óta folyamatosan ügyvédi tevékenységet lát el, többek között az adóhatóság ellen indított perekben. Foglalkozásváltás azóta sem történt, így az ügyvállalási korlát a keresetlevél benyújtásakor nem állt fenn. Az ügyből történő kizárása súlyosan jogellenes, és az adóhatóság vezetőjének azon bosszúból és visszaélészerű, jogtalan hátrányokozási célzattal kiadott utasításán alapul, mely más adózó ügyében folyó

eljárásban előterjesztett elfogultsági kifogásra történő válasz volt, és melyben az adóhatóság szervei utasítást kaptak az Ügyvéd ügyekből történő kizárására.

[11] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése és az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény és az ahhoz tartozó nyolc kiegészítő jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett Emberi Jogok Európai Egyezményének 6. cikk 1. pontja alapján biztosítandó tisztességes eljárás követelményének teljesülése érdekében tárgyalás tartását kérte, az ennek lehetőségét nem biztosító „bármely perrendtartási” szabály alkotmányossági és közösségi jogi vizsgálatát indítványozta. Tanúbizonyítási indítvánnyal is élt, továbbá kérte az Ügyvéd személyes meghallgatását.

[12] Ezen túlmenően a Kúria tanácsaival szemben elfogultsági kifogással élt.

[13] Az alperes a fellebbezésre előterjesztett észrevételében a fellebbezés visszautasítását kérte arra hivatkozással, hogy abban a felperes nem jelölte meg, hogy az elsőfokú bíróság végzése mely jogszabályi rendelkezéseket sérti, csak az Ügyvéd képviseleti jogosultságát érintő tényeket és kapcsolódó jogi álláspontját részletezi.

[14] A Kúria a felperes eljáró tanáccsal szemben előterjesztett elfogultsági kifogását a 2022. február 23. napján kelt Kpk.I.35.081/2022/3. végzésével elutasította.

A Kúria döntése és jogi indokai

[15] A fellebbezés alaptalan.

[16] A Kúria a Kp. 112. § (3) bekezdés szerint alkalmazandó 108. § (1) bekezdése szerint az elsőfokú bíróság végzését a fellebbezés és az észrevétel keretei között bírálhatja és bírálta felül azzal, hogy a fellebbezés keretei között, a fellebbezésben támadott, a Kp. 108. § (2) bekezdése értelmében a perben meghozott, önálló fellebbezéssel nem támadható végzés is felülbíráható.

[17] A Kúria elsőként az alperes eljárási kifogását vizsgálta. Ennek kapcsán a Kúria kiemeli, hogy a felperes a fellebbezésének indokai alapján az elsőfokú bíróság eljárást megszüntető végzését azért tartotta jogszabálysértőnek, mert álláspontja szerint az Ügyvéd perbeli képviseleti jogosultsága fennállt. Az elsőfokú bíróság 3. sorszámú, önálló fellebbezéssel nem támadható végzése felülbírálatának a Kp. 108. § (2) bekezdése értelmében az eljárás megszüntetéséről meghozott végzés elleni fellebbezés elbírálása során helye van. A Kúria ezért a Kp. 108. § (1) bekezdése szerint a fellebbezés és az alperesi észrevétel által meghatározott keretek között eljárva, a Kp. 108. § (2) bekezdése alapján a 3. számú végzés felülbírálatára is kiterjedő hatásköre folytán hozta meg döntését. Mindezekre figyelemmel az alperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy az eljárás megszüntetésével kapcsolatos jogszabálysértés megjelölésének hiányában a fellebbezés érdemi elbírálásának nincs helye.

[18] Az Alkotmánybíróság 3/2021. (I. 7.) számú határozatában a Pp. 70. §-át és az Üttv. 20. § (5) bekezdését érintően az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése alapján alkotmányos követelményként azt állapította meg, hogy „a meghatalmazott képviseleti jogosultságának tartalmi vizsgálata arra is kiterjed, hogy nincs-e jogszabályi – így az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény 20. § (5) bekezdése alapján fennálló – akadálya a meghatalmazott eljárásának, és ezen vizsgálata alapján szükség esetén le kell vonnia a felek perbeli képviseletét érintő jogkövetkezményeket”.

[19] Az Üttv. 20. § (5) bekezdése alapján korábbi munkáltatójával szemben az ügyvédi tevékenység gyakorlója akkor folytathat ügyvédi tevékenységet, ha a munkavégzésre irányuló jogviszony legalább három éve megszűnt, és az ügy intézésében nem vett részt. A korábbi munkáltató e korlátozás alól felmentést adhat. A Pp. 70. §-a értelmében a meghatalmazott képviseleti jogosultságát a bíróság az eljárás bármely szakaszában hivatalból vizsgálja.

[20] Az Alkotmánybíróság határozatában megállapította, hogy a bírósági eljárásban benyújtott ügyvédi meghatalmazás formai és tartalmi vizsgálata a Pp. 70. §-a értelmében az eljáró bíróság hivatalból ellátandó kötelezettsége, abba beletartozik a törvény alapján kizárt képviselet, azaz az Üttv. 20. § (5) bekezdésében szabályozott ügyvállalási korlát vizsgálata is. Az Alkotmánybíróság érvelése szerint az ügyvállalási korlát jogintézménye az igazságszolgáltatás integritását szolgálja, amely egyaránt jelenti a külső és a belső befolyástól mentes, pártatlan és tárgyilagos eljárás biztosítását: „Az igazságszolgáltatás integritásának védelme (...) nem lenne teljes, ha a perben eljáró felek jogi képviselői vonatkozásában nem érvényesülnének az ügyvállalási korlát rendelkezései, amelyek egyrészt a bírák külső és belső befolyástól mentes, pártatlan ítélkezését biztosító szabályok, másrészt végső soron az fél érdekét (ti. az ügyvállalási korlattal érintett ügyvéd által képviselt féllel ellenérdekű fél), a vele szembeni tisztességes eljárás érvényre juttatását szolgálják.” {Indokolás [69] pont}. „Az Alkotmánybíróság kiemeli, hogy az ügyvédi hivatással szembeni közbizalom olyan alkotmányos érték, amelynek fenntartása jogállami feladat. Az ügyvédségre vonatkozó szabályozás abban az értelemben dichotóm, hogy részben közjogi szabályozás értelmében az ügyvédnek a megbízása ellátása során érvényre kell juttatnia a közjót, illetve a magánjogi szabályozás alapján megbízója partikuláris érdekeit. Az ügyvédnek mindazonáltal nemcsak szervezeti értelemben, hanem funkcionálisan is függetlennek kell lennie, azaz foglalkozását a megbízója érdekeivel ellentétes érdekek befolyásától mentesen, illetve az elvtelen képviseletet elkerülve kell ellátnia. Az ügyvéd funkcionális függetlensége és az elvtelen képviselet tilalma – amelynek egyik esete az Üttv. 20. § (5) bekezdése szerinti ügyvállalási korlát jogintézménye – teremti meg az ügyvédi hivatással szembeni közbizalmat, amely szerves részét képezi az igazságszolgáltatás integritásvédelmére hivatott szabályozási rendszernek.” {Indokolás [70] pont}.

[21] Az Alkotmánybíróság határozata [83] pontjában arra is kitért, hogy ha az ügyvállalási korlát fennállása a szükséges bizonyítás lefolytatását követően beigazolódik, a bíróság oly módon tudja biztosítani a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog érvényesülését, ha megfelelő határidő biztosításával hiánypótlásra hívja fel az ügyvállalási korlattal érintett ügyvéd által képviselt felet, hogy gondoskodjon új jogi képviselő meghatalmazásáról, vagy amennyiben a jogi képviselet nem kötelező, a továbbiakban járjon el személyesen, illetőleg az eddig, a kizárt jogi képviselő által megtett perbeli cselekmények vonatkozásában is nyilatkozzon arról, hogy azokat magáénak ismeri-e el, ellenkező esetben ezen perbeli cselekmények megismétlése szükséges.

[22] Az Alkotmánybíróság tehát kifejezetten a tisztességes eljárás követelményeinek érvényesülése érdekében tett megállapításokat az ügyvéd perbeli képviselte vonatkozásában, amelyeknek megfelelően folytatta le az elsőfokú bíróság eljárását, és vont le az ügyvállalási korlát, illetve a felperesi nyilatkozattétel elmaradásának jogkövetkezményeit. A felperes tehát alaptalanul sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság eljárása alapvető eljárási jogait sérti.

[23] A Kúria a 3/2021. (I. 7.) számú AB határozat meghozatala óta számos döntésében állást foglalt a hatóság és bíróság előtti ügyvédi képviselet kérdésében, a határozataiban foglaltakat jelen fellebbezési eljárásban is irányadónak tekintette [Kfv.I.35.041/2021/16., Kfv.I.35.047/2021/9., Kfv.I.35.048/2021/9., Kfv.I.35.054/2021/6., Kfv.I.35.040/2021/3., Kfv.I.35.041/2021/16., Kfv.I.35.046/2021/14., Kfv.I.35.047/2021/9., Kfv.I.35.048/2021/9., Kfv.I.35.053/2021/4., Kfv.I.35.054/2021/6., Kfv.V.35.037/2021/20., Kfv.V.35.038/2021/20.]. A Kúria – AB döntés alapján kifejtett – jogértelmezése szerint a bíróságnak az alperes észrevétele nyomán tartalmi szempontból vizsgálnia kellett, hogy nincs-e jogszabályi akadálya az Ügyvéd, mint meghatalmazott perben való részvételének. Mivel az Ügyvéd adóhatóságnál fennálló munkavégzésre irányuló jogviszonya véglegesen 2017. április 3. napjával szűnt meg, továbbá az Ügyvéd ekkor nem kapott felmentést kapott a hároméves időbeli korlát alól, az Ügyvéd a keresetlevél bíróság elé terjesztésekor, 2019. július 10-én az adóhatósággal szembeni perben meghatalmazottként a Pp. 70. §-a és az Üttv. 20. § (5) bekezdése alapján nem járhatott el. Az elsőfokú bíróság előtt a jogi képviselet nem volt kötelező, így az elsőfokú bíróság jogszabálysértés nélkül hozta meg a 3. sorszámú végzését, majd a Pp. 244. § (1)–(2) bekezdései helytálló alkalmazásával hívta fel a felperest a jogi képviselet nélküli, azaz személyes eljárásra való áttérésre vagy új jogi képviselő bejelentésére.

[24] A felperes a bíróság felhívásának nem tett eleget, az előterjesztett keresetlevele, illetve perbeli nyilatkozatai – az Ügyvéd eljárási jogosultsága hiányában a Kp. 26. § (1) bekezdése és 27. § (4) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 244. § (1) bekezdése folytán – hatálytalanok voltak, azokat a Pp. 244. § (2) bekezdéséből fakadóan erre vonatkozó nyilatkozat hiányában nem lehetett úgy értékelni, hogy azokat a felperes gazdasági társaság, illetve nevében eljárni jogosult törvényes képviselője terjesztette elő, és utólag azokat nem is ismerte el magáénak, jogi képviseletéről sem gondoskodott a Pp. 244. § (1) bekezdése előírásának megfelelően.

[25] A jogi képviselet pótlásának elmaradása jogkövetkezményeként a Pp. 74. § (2) bekezdése alapján a bíróság az eljárás megszüntetéséről helytállóan határozott.

[26] A felperes fellebbezésében tárgyalás tartását, tanúk, illetve jogi képviselője személyes meghallgatását kérte. A Kúria a végzés elleni fellebbezést a Kp. 114. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálja el, szükség esetén a feleket meghallgathatja. Figyelemmel arra, hogy a felperes részletes indokolással ellátott fellebbezést terjesztett elő, az általa előadottakra vonatkozó okirati bizonyítékok a peres iratok közt rendelkezésre álltak, az alperes a fellebbezésre a Kp. 113. § (3) bekezdése szerint észrevételeket tett, a Kúria a felek meghallgatását nem tartotta indokoltnak. A Kúria megítélése szerint a tisztességes eljárás követelményét, a jogorvoslati jogot teljes egészében biztosítja az, ha a felek a Kúria előtti eljárásban írásban érveiket előterjeszthetik, így a tárgyaláson kívüli elbírálás miatt alkotmányossági sérelmet nem észlelt, ezért a felperes alkotmánybírósági eljárás kezdeményezésére vonatkozó indítványát elutasította. Közösségi jogi kapcsolódás hiányában

az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárása iránti kezdeményezésnek sem volt helye.

[27] A felperes tanúbizonyítási indítványainak teljesítésére sem volt jogszabályi lehetőség, ugyanis tanú meghallgatás kizárólag tárgyaláson történhet, amelynek tartását a végzés elleni fellebbezési eljárásban a Kp. 114. § (1) bekezdése nem teszi lehetővé.

[28] Mindezek alapján a Kúria az elsőfokú bíróság végzését a Kp. 114. § (5) bekezdése értelmében helybenhagyta.

A döntés elvi tartalma

[29] *Ha a bíróság tájékoztatja a felperest a jogi képviselőjének a perbeli képviseletből való kizártságáról és ezt követően a felperes a bíróság felhívására nem tér át személyes eljárásra, illetve megszűnt jogi képvisellete pótlásáról sem gondoskodik, a bíróság jogszerűen szünteti meg az eljárást.*

Záró rész

[30] A Kúria a fellebbezést a Kp. 114. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[31] A Kúria a Kp. 35. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest az alperes másodfokú perköltségének viselésére, amelynek összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdései alkalmazásával a (6) bekezdése szerint – a kifejtett képviseleti tevékenységgel arányban álló – mérsékelt összegben állapított meg.

[32] Az eljárás az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 57. § (1) bekezdés a) pontja alapján illetékmentes.

[33] A végzés elleni további perorvoslat lehetőségét a Kp. 112. § (2) bekezdése és 116. § d) pontja kizárja.

Budapest, 2022. március 17.

Dr. Márton Gizella s.k.
a tanács elnöke

Dr. Stefancsik Márta s.k.
előadó bíró

Dr. Darák Péter s.k.
bíró

A kiadmány hitelélül:

Kúria
V.Kpkf.35.017/2022/4-I
tisztviselő

8